

NERINGOS MENO MOKYKLA

PRADINIO DAILĖS UGDYMO PROGRAMA

Programos rengėjai:

Vyr. mokytoja Monika Urbonavičienė,
Vyr. mokytojas Albertas Danilevičius,
Direktorius pav. ugdymui Gintarė
Dikšienė

I. ĮVADAS

Neringos meno mokyklos pradinio dailės ugdymo programa (toliau – Programa) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-991 „Dėl bendrųjų iš valstybės ir savivaldybės biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų patvirtinimo“ (Žin., Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1824), Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. sausio 27 d. Nr. V-48 įsakymu „Dėl rekomendacijų dėl meninio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo patvirtinimo“, Neringos meno mokyklos nuostatais, Neringos meno mokyklos direktoriaus 2020 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. V1-7 patvirtinta „Neringos meno mokyklos mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarka“, Neringos meno mokyklos direktoriaus 2014 m. kovo 13 d. įsakymu Nr. V1-6 patvirtintu „Neringos meno mokyklos ugdymo programų atsiskaitymų ir egzaminų tvarkos aprašu“, Neringos meno mokyklos direktoriaus 2020 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. V1-1 „Dėl ugdymo programų parengimo darbo grupių sudarymo“.

II. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. **Programos trukmė, apimtis, dalyviai, mokinių amžius.** Programa apima pradinį dailės ugdymą (3 metai). Į dailės klasę priimami vaikai, besimokantys 1-3 klasėse bendro ugdymo mokykloje. Šioje pradinio dailės ugdymo pakopoje mokiniai mokosi trejus metus.
2. **Programos paskirtis** – ugdyti bendrąją meninę ir estetinę kompetenciją sudarant sąlygas moksleiviui prasmingai reikštis, realizuoti savo kūrybinius polinkius, suvokti turtingą praeities bei dabarties meninės ir estetinės raiškos pasaulį, savarankiškai, aktyviai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės ir kultūros gyvenime, menu ir grožiu praturtinti savo gyvenimą.
3. **Programos tikslas** - įvesti mokinį į dailės ir vizualinio meno pasaulį, supažindinti su jo įvairove ir galimybėmis saviraiškai.
4. **Uždaviniai:**
 - 4.1. kurti saugią, estetišką, atitinkančią higienos reikalavimus aplinką, kurioje organizuojamas ugdymo procesas, mokyklos veikla;
 - 4.2. padėti moksleiviams tikslingai pasirinkti vizualinės kūrybos priemones, būdus ir kompozicinius sprendimus;
 - 4.3. sudaryti sąlygas ir skatinti tirti, analizuoti įvairius praeities ir dabarties dailės reiškinius, ugdyti dailėtyrinius įgūdžius, gebėjimą pasirinkti informacijos šaltinius, skatinti savo atradimus bei perkelti į kūrybinę raišką
 - 4.4. lavinti moksleivių gebėjimus reikšti savo sumanymus, mintis ir jausmus meno priemonėmis (komponuoti, kurti meninės raiškos formas, panaudojant įvairias medžiagas, technologijas);
 - 4.5. skatinti meninius, estetinius gebėjimus, žinias, nuostatas bei pritaikyti vietas bendruomenės socialiniame ir kultūriniame gyvenime (organizuoti renginius, rengti parodas, pristatyti įvairius kūrybinius projektus ir pan.

5. Didaktinės nuostatos:

- 5.1.** Sudaryti sąlygas patirti meninius, estetinius išgyvenimus. Pastarieji padeda atsipalaiduoti, spręsti emocines ir bendravimo problemas, taigi atlieka terapinę, moksleivio vidinį pasaulį harmonizuojančią funkciją. Per išgyvenimus suvokiamos meno kūrinio prasmės, įgyjamas meninis pažinimas. Meniniai ir estetiški išgyvenimai yra pagrindas moksleivio sukurtam produktui ir meniniams gebėjimams įvertinti, taip pat meno kūrinio interpretacijai ir vertinimui.
- 5.2.** Ugdyti moksleivio asmenybę, formuoti jo humanistinių vertybių sistemą. Meninėje veikloje turėtų būti puoselėjamas moksleivių savarankiškumas, darbštumas, kantrybė, atkaklumas, minčių, sumanymų ir sprendimų laisvumas, taip pat atsakomybė ir tvirtas charakteris, padedantis gyventi ir veikti remiantis savo įsitikinimais ir sąžine, apginti savo bei kitų teises, oriai įveikti gyvenimo sunkumus.
- 5.3.** Ugdyti meninius gebėjimus. Meno kūriniai – tam tikros komunikavimo formos, perteikiančios prasmes, todėl į šią savybę turėtų būti labiau atsižvelgiama ir ugdymo procese. Pats meninio ugdymo procesas turėtų būti labiau grindžiamas menine komunikacija, nuolat keliant klausimus, ar moksleivis meno priemonėmis perteikia kūrybinius sumanymus, ar išreiškia formos elementus, ar kuriama forma pakankamai raiški, įtaigi, ar ji padeda užsimegzti bendravimo ryšį. Žinojimas, jog kitas asmuo (žiūrovas) žvelgia į jo kūrinį tikėdamasis komunikacinio ryšio, skatina paties moksleivio kuriamos raiškos suvokimą.
- 5.4.** Susieti meninę raišką su teorijos, istorijos, estetikos, kritikos žiniomis. Meninio ugdymo, kaip ir bet kurioje kitoje ugdymo srityje, orientacija tik į žinias ar tik į praktinę raišką menkina galutinius išsilavinimo rezultatus. Todėl svarbu, kad kūrybinė raiška, meninių gebėjimų lavinimas ir žinių perteikimas būtų natūraliai suderinti.

6. Ugdymo metodai:

- 6.1.** Taikytini šiuolaikiniai aktyviojo mokymo metodai ir priemonės: grupinis darbas, bendradarbiavimo metodas, improvizacijos elementai, „minčių lietus“, dalijimasis patirtimi ir atradimais, darbo rezultatų pateikimas ir pristatymas, darbas su kompiuteriu ir kitomis technologijomis. Taip pat projektinis darbas, apimantis problemos formulavimo, planavimo, kūrybos, rezultatų vertinimo ir pateikimo procesus, padedantis sieti ir derinti įvairius (akademinis, kūrybinius, socialinius) gebėjimus. Įvairios meninių projektų formos, besiskiriančios savo trukme, tema, interesais, turėtų būti nuolat organizuojamos meno dalykų pamokose.
- 6.2.** Numatyti aktyvūs ugdymo būdai, padedantys mokiniams aiškintis, vertinti, suprasti, spręsti gyvenimo problemas, atsakingai veikti ir kurti. Siekiama, kad įsisavinta informacija ir susidarytos nuostatos bei gebėjimai būtų taikomi gyvenime. Formuojamas požiūris, kad tyrinėtojas yra ne pasaulio išorėje, bet jo viduje, ugdytinis tampa tyrinėjamos, analizuojamos tikrovės dalimi. Akcentuojama visos mokinių veiklos formos, mokytojo ir mokinio bendradarbiavimas.

7. Programą sudaro- dailės pažinimo ir raiškos dalykas.

III SKYRIUS

DAILĖS PAŽINIMAS IR RAIŠKA

8. Dailės pažinimo ir raiškos paskirtis – suteikti dailės suvokimo pradmenis ir formuoti pradinius dailės raiškos įgūdžius.

9. Dailės pažinimo ir raiškos tikslas – ugdyti gebėjimus dailės priemonėmis perteikti regimąjį bei vaizduotės pasaulį, įgyti kūrybos proceso suvokimo pradmenis.

10. Dailės pažinimo ir raiškos uždaviniai:

10.1. ugdyti pradinius grafinės, spalvinės, erdvinės raiškos įgūdžius;

10.2. formuoti pradinius įgūdžius, dirbant su skirtingomis medžiagomis bei priemonėmis, supažindinti su įvairiomis technikomis;

10.3. ugdyti dailės kūrinio ar reiškinių suvokimo pradmenis, formuojant aplinkos stebėjimo, analizavimo įgūdžius, skatinti juos pritaikyti, įgyvendinant savo kūrybinius sumanymus.

11. Mokomasi grupėje.

12. Ugdytas individualizuojamas, lanksčiai pritaikant užduotis, laiduojant mokinio gebėjimų plėtotę bei poreikius, ugdomas pastabumas, nestandartiškas kūrybinis mąstymas, skatinama stebėti aplinkinį pasaulį, gamtos reiškinius, dailės kūrinius

13. Turinio apimtis:

13.1. Spalvinė, grafinė ir erdvinė raiška:

13.2. Komponavimas plokštumoje, erdvinės formos kūrimas, formų komponavimas tarpusavyje; teminės kompozicijos, natūrmortas, peizažas, portretas, abstrakti, siužetinė kompozicija. Nesudėtingi funkcionalūs objektai. Natūra ir meninis vaizdas. Esminių natūros bruožų perteikimas. Kūrinio idėja, perteikiama nuotaika. Kūrybinės interpretacijos, remiantis natūra, tautodaile, profesionaliuoju menu;

13.3. Tapytas guašu, akvarele. Piešimas pieštuku, tušu, kreidelėmis, pastele, anglimi, sangina ir kt. Lipdyba iš molio, plastilino, gipso formavimas, erdvinių formų kūrimas lankstant, konstravimas iš įvairių medžiagų, papjė mažė. Karpymas, lankstymas, aplikacija, koliažas, grotazas, atspaudai, nesudėtingos grafikos technikos, įvairios mišrios bei eksperimentinės technikos ir kt.

13.4. Pagrindinių, papildomų chromatinių ir achromatinių spalvų maišymas, atspalviai, šiltos – šaltos, šviesios – tamsios spalvos, nuotikos kūrimas spalvomis. Taškas, linija, dėmė, tonas, štrichas, tekstūra. Geometrinės ir gamtinės formos, paviršiaus charakteris, faktūra, reljefas, įspaudai, funkcionalios formos. Ritmas, statika – dinamika, simetrija – asimetrija, kontrastas – niuansas.

13.5. Dailės pažinimas ir reflektavimas. Menas mūsų aplinkoje. Menas kaip žaidimas. Dailės terminai. Dailės rūšys ir žanrai. Plastinės kalbos elementai. Meno epochos: senosios civilizacijos, didieji meno stiliai, modernus ir postmodernus menas. Etnokultūra: kalendorinės šventės, papročiai, pasakos, simboliai. Tautodailė: formos, medžiagos, dekoras, ornamentas, spalvos. Dailės kūrinio analizės pradmenys.

14. Mokinių pasiekimai:

14.1. Veiklos sritis - spalvinė, grafinė ir erdvinė raiška

14.2. Nuostata – įsitraukti į kūrybos procesą. Vizualizuoti savo idėjas piešiant, tapant ar lipdant. Išbandyti skirtingas medžiagas ir technikas. Pasitikėti savo meniniais gebėjimais ir drąsiai kurti. Domėtis savo krašto kultūra

14.3. Esminis gebėjimas: kelti ir įgyvendinti vizualias idėjas, išbandant grafines, spalvines,

erdvines raiškos priemones bei technikas.

14.4. Veiklos sritis - dailės pažinimas ir reflektavimas.

14.5. Esminis gebėjimas – reflektuoti ir įsivertinti dailės, kultūros paminklus bei reiškinius, taikyti dailės pažinimo įgūdžius praktinėje veikloje ir gyvenime.

IV. PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMAS

15. Mokinių pasiekimų vertinimas ir atsiskaitymas, baigus programą ar jos dalį, vykdomas pagal mokytojų taryboje aptartą, direktoriaus įsakymu patvirtintą Neringos meno mokyklos mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimo bei Ugdymo programų atsiskaitymų ir egzaminų tvarkas.

16. Mokykloje mokslo žinios ir pasiekimai vertinami pamokoje, peržiūrų (atsiskaitymų), parodų bei egzaminų metu.

17. Pradinio ugdymo pasiekimai 1-3 klasėje vertinami įskaita. Baigdami pradinio dailės ugdymo programą mokiniai laiko dailės pažinimo ir raiškos dalyko egzaminą. Jie vertinami 10 balų sistema ir fiksuojamas neformaliojo vaikų švietimo mokytojo grupinio darbo elektroniniame dienynė.

18. Tėvai, globėjai (rūpintojai) informuojami žodžiu individualiai ir raštu mokinių pasiekimų knygelėse. Taip pat jie kviečiami į mokinių peržiūras, parodas, kuriuose gali sužinoti, pamatyti savo vaiko pasiekimus ir pažangą.

19. Baigusiems pradinio dailės ugdymo programą išduodami Neringos meno mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtinti pažymėjimai. Pažymėjime nurodoma mokymosi trukmė, programos pavadinimas, apimtis ir įvertinimas.

PRADINIO DAILĖS UGDYMO PROGRAMOS APIMTIS

Branduolio dalykai /ugdymo trukmė metais	1	2	3
Dailės pažinimas ir raiška	4	6	6
Pamokų skaičius	4	6	6
